

„Întâlnirile de la Vișoara”

Festivalul Național de Literatură

Viata

periodic de atitudine, cultură și informație

ISSN: 1583 - 6339

Serie nouă

Anul XXV • Nr. 500 • 24 pagini

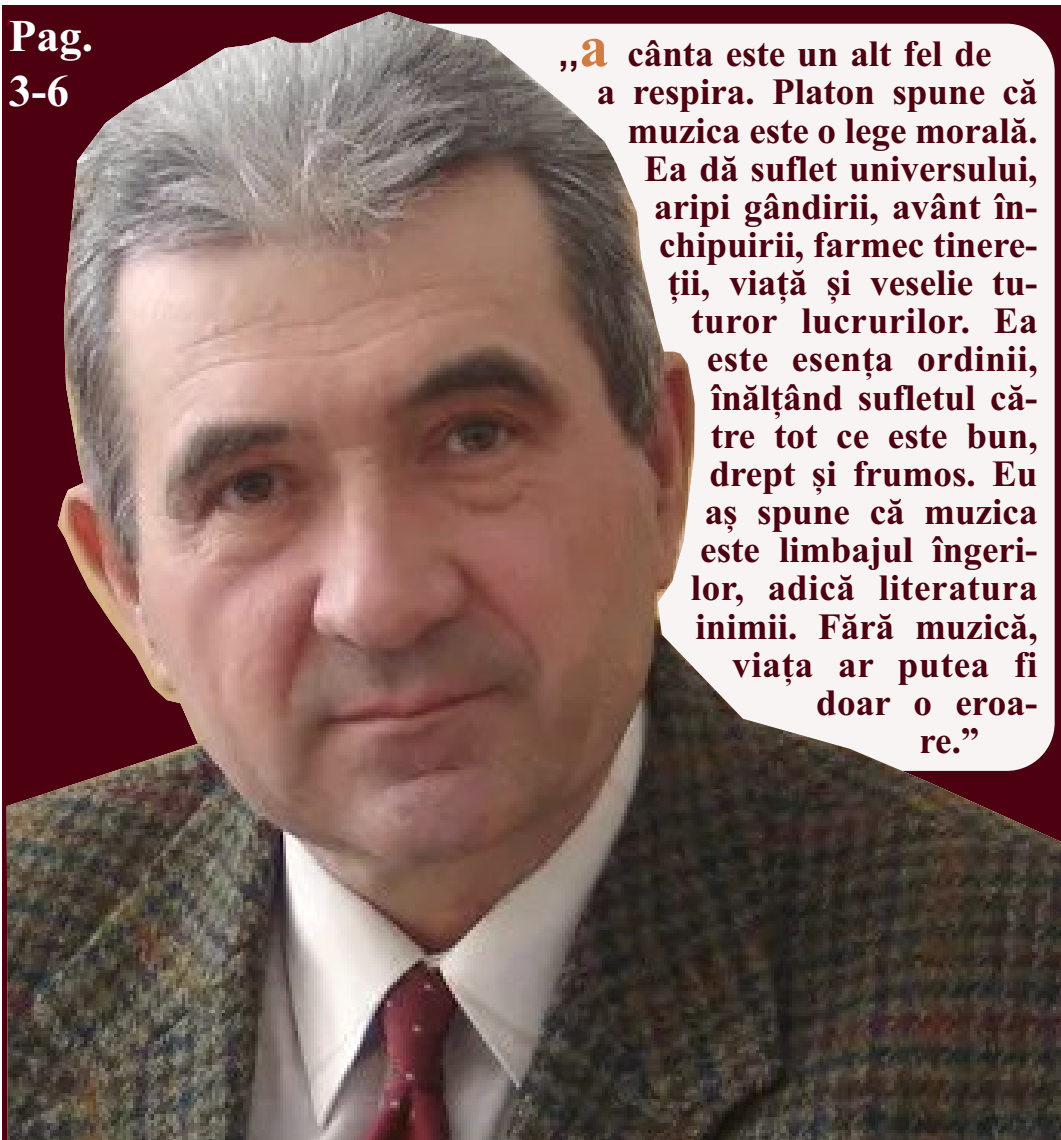
iunie/iulie 2023 • Lei: 3

băcăuană

Director: Victor Munteanu

Prof. GHEORGHE GOZAR

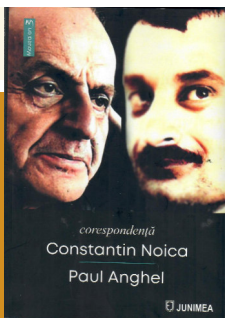
Pag.
3-6

„**a** cânta este un alt fel de a respira. Platon spune că muzica este o lege morală. Ea dă suflet universului, aripi gândirii, avânt închipuirii, farmec tinereții, viață și veselie tuturor lucrurilor. Ea este esența ordinii, înălțând sufletul către tot ce este bun, drept și frumos. Eu aș spune că muzica este limbajul îngerilor, adică literatura inimii. Fără muzică, viața ar putea fi doar o eroare.”

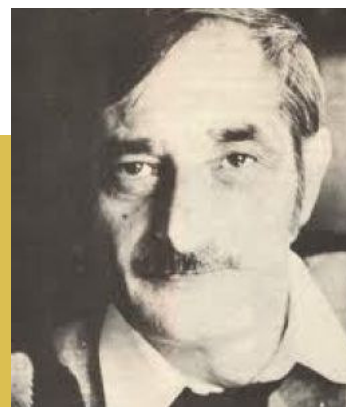
Dirijor de cor, fost director al Liceului de Artă Bacău

Semnal

Corespondență Constantin Noica Paul Anghel

Editura „Junimea” (director, eseista și traducătoarea **Simona Modreanu**) a publicat recent, în pionierat, volumul **Corespondență Constantin Noica Paul Anghel**.

În *Cuvânt înainte*, băcăuanul **Paul Anghel** (născut la 8 august 1931, Recea, Horgești, Bacău - d. 19 mai 1995, București), dramaturg, publicist, prozator, eseist și romancier, notează: *Nu pot reconstitui în amănunțime împrejurimile în care a pornit corespondența cu Constantin Noica. În iunie 1970 apăruse, la Editura Științifică, Resetarea filosofică românească, pe care am încercat s-o salut, într-un comentariu, la Radio. Textul n-a fost primit, dar Noica a aflat despre entuziasmul*

cititorului față de carte și mi-a trimis la Contemporanul, unde susțineam o rubrică culturală, prima scrisoare. Acel „Rog nu scrieți și nu lăsați să se scrie” din P.S. îi caracteriza conduita în această etapă, când filosoful voia să rămână „invizibil” sau să se facă doar prin cărți și inițiative necomentate. Câtă voință de anonim, câtă cochetărie sau câtă teamă de a nu atrage asupra-i, în chip malefic, atenția oficială, câte procente din fiecare intrau în această conduită este greu de stabilit. Oricum, formula „nu scrieți despre mine”, cu adaosul „Vă conjur!”, a devenit un leitmotiv al său prin ani.

O carte care merită citită.

Vasile George Puui

Dezvoltând prin erudiție și prin citat reportajul (*Arpegii la Siret*, 1964, Premiul Uniunii Scriitorilor pentru reportaj), **Paul Anghel** se apropie de eseistica pe care o va ilustra mai ales în *Arhiva sentimentală* (1969) și *Noua arhivă sentimentală* (1975), preocupat de ideea de specific și valoare în sistemul cultural și istoric românesc. Mai apropiată de eseul de filosofie a istoriei este dramaturgia lui P.A. (*Teatru*, 1972), în care esențială se vedește ideea singurătății unor mari figuri istorice românești (Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul), silite să lupte nu numai împotriva dușmanilor din afară, dar și împotriva mentalității unei epoci, a prejudecăților existente în propriul lor popor.

Dumitru Lecca

Semnal

Mingea buclucașă, prietenă nedespărțită atâția ani

Marele nostru poet Mihai Eminescu spunea:

*„Când amintirile-n trecut
Încearcă să mă cheme,
Pe drumul lung și cunoscut
Mai trec, din vreme'n vreme.”*

Așa e legea firii, trec ani și tot mai mult trecutul ne cheamă. Probabil așa se întâmplă și la mine - cufundat în plăcerea de a redacta amintirile savuroase ale bunicului meu, Iuniu Lecca, m-am trezit și cu dorul anilor petre-

cuți în lumea minunată a sportului. De aici va rezulta, sper, un volum, intitulat, nu întâmplător, *Mingea buclucașă, prietenă nedespărțită atâția ani*. Pentru eventualii mei cititori, un fragment ilustrativ din prefață: *Baschetul, un joc la început, apoi un sport și, în final, o mare pasiune. Ca în viață, ne-am cunoscut din întâmplare, ne-am plăcut, ne-am îndrăgostit și, până la urmă, am rămas împreună pentru totdeauna. În rândurile de mai jos, nu-mi prop-*

un povestea detaliată a unei cariere, o vor face poate alții dacă o vor socoti interesantă. Eu doresc, din anii mulți în care am iubit și am slujit baschetul, să spicuiesc povești inedite, de mai puțini cunoscute și mai puțin făcute publice. Viața e făcută din multe astfel de episoade, unele întâmplătoare, altele poate purtând numele de destin, care, alături de pasajele esențiale, fac, în fond, farmecul ei.

„Muzica este partea sonoră a tăcerii”

• „Suntem o generație tristă cu fotografii vesele!”

- Din ce familie proveniți și de unde se trage aplecarea dumneavoastră spre muzică?

- Dintr-o familie de oameni modești care și-au iubit neamul și locul. Dumnezeu ne-a dat la toți vocea, cu ajutorul căreia ne-am cântat bucuriile, necazul și dorul.

- Întrucât la Conservatorul din Iași ați descoperit-o pe Adelina, colega de studenție și viitoarea soție, ați dat Ardealul pe Moldova, adică repartitia primită la Liceul de Muzică din Satu Mare, și ați luat-o pe cea de profesor de muzică tocmai la școala din satul Luncani - Mărgineni, Bacău, apoi la Școala Barați din aceeași comună, unde ați profesat nu mai puțin de 14 ani. Cum a rezistat personalitatea dumneavoastră de muzician autentic îngrămădită într-un spațiu așa de restrâns de respirație și desfășurare?

- Da, am rezistat mărind spațiul activității mele profesionale. Pe lângă orele de muzică, am înființat corul

școlii, care, după trei ani, s-a clasat pe locul întâi la faza finală a Concursului Național Coral din cadrul Festivalului „Cântarea României”.

În emisiunea concurs televizată „Dialog la distanță”, realizată de prof. dr. Mihai Florea, corul a reprezentat județul Bacău alături de corul Între-

corului „Aurel Vlaicu”.

Acum să răspund și la prima întrebare: am dat Ardealul pe Moldova din dragoste adevărată pentru soție.

- De ce v-ați dus după muzică?

-Am plecat pe acest drum fiindcă dragostea nu poate exprima ideea de muzică, în timp ce muzica poate exprima

de vorbă la o cafea cu

Prof. GHEORGHE GOZAR

fost director al Liceului „George Apostu” Bacău

Împreună cu soția, profesoara Adelina Gozar

prinderii de Avioane Bacău. Apoi am mărit și mai mult spațiul activității mele, înființând corul de femei al Căminului Cultural Mărgineni, Bacău. Cei de la Întreprinderea de Avioane mi-au oferit o bicicletă, pentru a ajunge mai repede la repetițiile

Nepoata Ilinca

ma ideea de dragoste. Pentru că vraja muzicii izbuteste adesea să facă din rău bine, iar răului să îi provoace bine. Pentru că muzica este o revelație mai mare decât toată filosofia, după cum crede Ludwig van Beethoven.

Astfel, intram într-o fa-

Fiica, Livia

milie de muzicieni în care numai soacra nu cânta.

- Dar ce făcea?

- Asculta, aprecia și aplauda.

- Așadar, ce este muzica?

- Greu de spus în câteva cuvinte și într-o singură părere ce este limbajul universal al omenirii. Muzica este o infimă parte din armonia universului.

- Dar de unde ar trebui să plecăm pentru a înțelege ce este muzica?

- De la faptul că a cânta este un alt fel de a respira. Platon spune că muzica este o lege morală. Ea dă suflet universului, aripi gândirii, avânt închipuirii, farmec tinereții, viață și veselie tuturor lucrurilor. Ea este esența ordinii, înălțând sufletul către tot ce este bun, drept și frumos. Eu aș spune că muzica este limbajul înțelesului, adică literatura inimii. Fără muzică, viața ar putea fi doar o eroare.

Victor Munteanu
(Continuare în pag. 4)

Pitești, 1988. Festivalul Coral Interjudețean D.G. Kiriac

(Urmare din pag. 3)

- *Mozart spune că muzica nu e în note, ci în tăcerea dintre ele.*

- De acord. Ea începe acolo unde se sfârșește vorbirea. Atunci când cuvintele pleacă, începe muzica. Pentru că muzica este aritmetica sunetelor - sau, dacă vreți, muzica e, cum zice Nichita Stănescu, un răspuns cărui nu i s-a pus nicio întrebare. Celebra sintagmă a lui Verlaine «la musique avant toute chose» a rămas în picioare.

- *Totuși, nu trebuie să uităm că la început a fost Cuvântul și nu muzica...*

- Dar Cuvântul lui Dumnezeu ce este, nu muzică?

- *Ce este sau ar trebui să fie un profesor de muzică?*

- Un artist care învață elevii sau studenții că muzica exprimă ceea ce nu poate fi spus și despre care e imposibil să taci, că muzica este vibrația iubirii pe înțelesul fiecărei inimi, adică însuși felul în care sună viața. Înainte, obiectul muzicii era situat la capătul listei de interese, alături de desen și educație fizică, prioritate având disciplinele care căutau medicina, dreptul sau alte meserii tentante și bine plătite. Acum, prin liceele de artă, muzica și-a intrat în făgașul ei normal, spre ea îndrep-

tându-se cei cu chemare.

- *Ați fost 15 ani directorul pepinierii de talente din domeniul muzicii, artelor plastice, coregrafiei și arhitecturii - cinci școli într-una singură : Liceul de Artă „George Apostu” Bacău, acum Colegiul Național de Artă. În acest timp ați ridicat prestigiul instituției prin calitatea prestației artistice a elevilor la evenimentele culturale majore ale orașului și ale celor naționale și internaționale.*

Simfonia „Rămăni” interpretată de Corul „Armonia” cu Orchestra Filarmonică „M. Jora”, sala radio din Viena - 2011

nale. Ce nume demne de amintit au apucat-o pe drumul consacrării în muzică și în celelalte discipline învățate la școală în această perioadă?

- Ca director, am avut un prim obiectiv - scoaterea muzicii și baletului din cabinetele și sălile de studiu, lucrările elevilor din atelierele de artă plastică și arhitectură, ducându-le cât mai aproape de publicul băcăuan, în sălile de concerte, expoziții, scene în aer liber, amfiteatre etc., peste tot unde erau oameni dornici să privească, să asculte și să aprecieze frumosul.

Toate acestea au fost posibile întrucât s-a lucrat în „e-

„Muzica este partea sonoră a tăcerii”

chipe”, cultura generală făcută la nivel competitiv, cunoștințele de specialitate țintind performanța.

Asa se face că absolvenții de la Liceul de Artă s-au regăsit nu doar în artă, ci și în toate specialitățile din învățământul universitar.

Câți s-au consacrat profesiei plecând din acest liceu? Încerc să selectez câteva nume dintre cele ce-mi vin acum în minte: *muzicieni: Narcis Ianău* din satul Barați (nimic nu este întâmplător), contratenor care nu are nevoie de prezentare. *Letiția Vițelaru*, soprană, stabilită în Italia, concertează

- Opera din Munchen.

Un număr de peste 20 de foști elevi sunt astăzi profesori de specialități diferite la Colegiul de Artă „George Apostu” Bacău, iar alții, instrumentiști în orchestre filarmonice din țară și străinătate. Să continuăm. *Arte plastice: Gheorghe Rusu*, asistent - Universitatea de Arte București - artă monumentală. *Raluca Ghidreanu*, artist plastic - sculptură. *Arhitectură: Această secție a dat un număr mare de arhitecți împrăștiați peste tot în lume. Amintesc pe Sorina Brașoveanu* - profesor universitar la facultatea de arhitectură din Barcelona. *Andrei Băluța*, arhitect - Dubai. *Diana Mihăilă*, studentă la arhitectură - Liverpool. *Cultura generală: Naomi Macaru*, medic gastroenterolog - Tg. Mureș. *Claudia Oprea*, medic radiolog - Iași. *Andreea Negrea*, corporatistă multinațională „Emerson” - Cluj. *Ema Stoian*, actriță. *Ilinca Macri*, - BCR București. *Alexandru Baci*, Ministerul Transporturilor - Anglia. Și mulți alții. Aceștia din urmă au demonstrat că în Liceul de Artă „George Apostu” Bacău se face și „carte”, nu doar specialitate.

- *Ce momente semnificative din activitatea de director, profesor - șlefuitor de talente, v-au rămas în amintire?*

- Greu de selectat, întrucât sunt foarte multe în activitatea celor zece coruri pe care le-am păstorit. Ca o plăcută amintire rămân cele două participări ale corului Seminarului Teologic Roman la concursul coral din Minsk - Bielorusia, unde

(Continuare în pag. 5)

„Muzica este partea sonoră a tăcerii”

(Urmare din pag. 4)

nivelul de performanță era foarte ridicat. Corul s-a clădit pe locul întâi la prima ediție și pe locul doi la ediția a șaptea. Corul Întreprinderii de Avioane prezent în spectacolul de gală pe scena de la Sala Palatului din București. Corurile **Ateneu**, **Armonia** și corul facultății de muzică din Piatra Neamț, împreună cu orchestra filarmonică băcăuană, în concert cu *Requiem de Fauré*, pe scena ateneului băcăuan. Cursul de dirijat, organizat la „Liceul de Artă”, condus de dirijorul elvețian Rene Falquet, având cursanți dirijori tineri din Franța, Austria, Bulgaria, Elveția, Germania, România și lucrând pe corul Armonia și orchestra liceului. Participarea corului Armonia în spectacol la Vaison-La-Roumaine Franța, organizat în Théâtre Antique. Colaborarea corului Armonia în concerte vocal – simfonice alături de orchestrele filarmonice din Satu-Mare, Arad, Brașov și Bacău. Participarea corului Armonia la festivalurile din Autum, Vaison-La-Roumaine, Morvain și la concertele organizate în cadrul acestora. Prezentarea în primă audiție a lucrării vocal – simfonice „Simfonia Romani”, scrisă special pentru corul Armonia și orchestra simfonică băcăuană, în mai 2011 la Sala Radio - Viena.

Glasurile și armoniile înge-rești reușite de grupul coral al Mănăstirii Tisa – Silvestri.

Și toate clasările pe locuri fruntașe ale celor zece formații corale pe care le-am păstorit de-a lungul anilor.

- *Organizarea olimpiadelor naționale corale, ciclul gimnazial și ciclul liceal, precum și a olimpiadei de interpretare instrumentală a liceelor de artă la Bacău a dat prilejul celor mai valoroase coruri școlare și celor mai buni instrumentiști din liceele de artă să-și etaleze măsura valorii artistice...*

- Îmi amintesc cu plăcere de concursul național *Primăvara Artelor*, înființat la

Fiul Mircea, împreună cu nora Ioana și nepotul Paul

Bacău cu sprijinul Consiliului Județean și al primăriei, ajuns astăzi la a XXIV -a ediție, în care se descoperă și se șlefuiesc talente. Iată câțiva câștigători ai concursului, care apoi au devenit nume cunoscute: **Alexandru**

Corul „Aurel Vlaicu” al Întreprinderii de Avioane Bacău - 1980

Tomescu – vioară, **Mihai Marica** – violoncel, băcăuanii **Irina Ionescu** – canto clasic, **Mihaela Gurău** – canto popular, **Doris Iorga** și **Raimond Cimpoeșu** – oboi, etc.

Mi-au rămas vii în amintire aplauzele publicului din țară și străinătate, dar în mod deosebit ale publicului băcăuan prezent la spectacolele de la Sala Ateneu, Teatrul Bacovia, Teatrul „Radu Beligan”, pe treptele Consiliului Județean Bacău sau la Casa de Cultură, Centrul Internațional de Cultură „George Apostu”, peste tot unde se cântă bine și fru-

mesc și pe această cale.

În final, mulțumesc directorilor adjuncți, aflați alături de mine în toate aceste demersuri: **Anca Rafiroiu**, **Claudia Vasilache** și actualei directoare **Dana Bârză**.

- *Un moment de vibrație vă amintiți?*

- Cu siguranță, da! Se petrecea la Brașov, în august 2002, în prezența corurilor din Canada, Grecia, SUA, Elveția, Franța, România, participante la Festivalul Coral organizat de *Asociația Corală Internațională „A Coeur Joie”*.

Iată un fragment din articolul publicat în ziarul „Gazeta de Transilvania”, semnat de prof. Nicolae Șerban, dirijor și compozitor:

„Corul Armonia aduce în scenă copii și tineri între 14 și 18 ani. Da’ ce copii! Repertoriul extrem de dificil! Cât talent le trebuie copiilor și cât curaj dirijorului! Nu-ți vine să crezi că este posibil și adevărat! Toate laudele!”.

Într-un alt număr, același autor: „Încheie festivalul **Atelierul 2** al priceputului și pasionatului dirijor Ghe. Gozar din Bacău. Corul își încheie evoluția cu prelucrarea populară „Băsmăluța”. Excelent! Cântă toată lumea, joacă toată lumea, e o adevărată explozie de bucurie! Bis! Bis! Se bisează „Băsmăluța” și lumea continuă să joace.

(Continuare în pag. 6)

„Muzica este partea sonoră a tăcerii”

Corul „Ateneu”

Nepoata Mateen

(Urmare din pag. 5)

„Exuberanță”! Cu ochii înrouați și vocea înecată, Ioan Oarcea, organizatorul festivalului, spune că „toate lucrurile frumoase sunt foarte scurte! Foarte scurte!” și declară închis festivalul.

- Sunteți unul dintre cei mai cunoscuți dirijori de cor din Bacău și din țară. Ce presupune formarea unui cor?

- Privit din afară, acest segment al artei n-are nimic spectaculos în el. Totul pare cât se poate de simplu, numai că, dacă iei lucrurile mai în amănunt și intri în labo-

ratorul acestui travaliu, descoperi niște ițe pe care nu oricine le poate descurca.

- Pentru dumneavoastră, ce este căsătoria?

- Căsătoria este marea înaltă pentru care nu s-a inventat nicio busolă, iar căsnicia este un edificiu care trebuie să fie reclădit zi de zi.

- Și familia?

- Familia este cea mai mică și temeinică dintre patrii. Așa cum scopul cinei este hrănirea, scopul căsătoriei este familia, acea școală în care ești deopotrivă profesor și elev, pentru că viața de familie este prima școală a emoțiilor. Ea este cea mai mare binecuvântare a omului, este ADN-ul neamului, iar soarta statului depinde de starea familiei.

- Cum v-ați înțeles o viață cu soția, profesoara de teorie muzicală și de pian Adelina Gozar, aflată și ea cu locuința inimii în grădina muzicii?

- Micile dispute profesionale n-au făcut decât să întărească și mai mult colaborarea noastră în echipă.

Corul **Armonia** a fost rezultatul colaborării profesionale cu soția mea, care a

plămadit corul **Brio** al claselor I - IV, dând primele noțiuni și inițiindu-i în arta cântatului în cor. Preluă apoi colega noastră, **Silvia Pîndaru**, prin corul **Animosi**, iar eu finalizez la ciclul liceal, completând numeric din toate secțiile muzicale, punând cu pricepere și dragoste părintească coroana pe muzica ce o făceam cu artiștii mei din corul **Armonia**.

- Cum se face că atât fiul Mircea, cât și fiica dumneavoastră Livia au apucat-o pe un alt drum în viață, ocolindu-l pe cel al muzicii?

- Livia a ales artele plastice, mai aproape de muzică. Mircea, însă, a realizat că o moștenește pe mama soacră, a rupt tradiția și a ales domeniul construcțiilor.

- Ce dezamăgiri ați avut în cariera didactică și concertistică?

- Dezamăgiri? Suntem o generație tristă cu fotografii vesele. Oamenii nu observă ce facem pentru ei decât atunci când nu mai facem... Trăim împreună cu oameni cupizi pe care nu-i intere-

sează artele sufletului, trăim în vremuri dominate de un duh mercantil al triumfului materiei asupra spiritului...

M-a durut că, după evenimentele din '89, printre primii disponibilizați de la *Întreprinderea de Avioane* au fost membrii coriști, împiedicând prezentarea în concert vocal - simfonică a *Simfoniei IX* de Beethoven, învățată deja de corul întreprinderii.

În prezent, mă doare că activitatea corală, la nivelul Bacăului, a scăzut nepermis de mult, numeric și calitativ.

- Cei care vă cunosc mai îndeaproape au avut prilejul să aprecieze calitățile dumneavoastră de artist, profesor și om rar, de excepție!

- Un om cu adevărat mare va dori să rămână modest. Eu, nefiind mare, vreau să rămân de folos celor ce cred în mine ca muzician.

- Cum identificați un astfel de om?

- Simplu. După gusturile muzicale sau după glumele pe care nu le acceptă, de exemplu: Mozart, Celibidache...

Corul „Armonia”

F. f. important!

Având în vedere inițiativa de pionierat a *Editurii Fundației Culturale Cancicov* de a face radiografia vieții bacăuane contemporane și de a scrie istoria vorbită a vremurilor pe care le trăim, interviurile din cadrul acestei rubrici vor apărea în cartea

Personalități la ora destăinuirilor

(vol 4 - Bacău, 2023)

Un festival sub amprenta **Avangardei XXII** **Întâlnirile de la Vișoara**

(Urmare din pag. 24)

Un monument istoric de mare însemnătate arheologică, ctitorie a patru voievozi mușatini: Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare, Petru Rareș și Alexandru Lăpușneanu”. „Vatră de credință și de cultură românească, ostrov al evlaviei străbune” care, pe lângă oseminte domnești și fapte de neuitat din istoria și viața spirituală a neamului, adăpostește una dintre cele mai cinstite icoane bizantine din Moldova, considerată Făcătoare de Minuni. Icoana, de dimensiuni impresionante, o înfățișează pe Sfânta Ana care ține în brațe o copilă, pe Maria, Maica Domnului nostru Iisus Hristos. Este folosită deseori în procesiuni religioase pentru izbăvirea de boală, alungarea secetei și chemarea ploilor pentru îmbelșugarea ogoarelor. De ce amintesc? Pentru a evidenția statornicia în credință a acestor oameni și sfințenia acestor locuri care m-au impresionat profund și peste care nu pot să trec și să tac. Pentru că „mărturisirea credinței este iubire asumată față de Dumnezeu!”, așa cum frumos spunea P.S. Ignatie. Mărturisind, cuvântul circulă și poate ajunge la cei care au nevoie să audă chemarea pe Calea lui Hristos.

Revenind la evenimentul care ne-a adunat în satul Bistrița, spun cu toată convingerea: a fost un regal de poezie, spiritualitate, artă și cultură - componente ce s-au combinat și completat armonios. Festivalul a cuprins o suită de mani-

festări: prezentări și lansări de carte, recitaluri de muzică și poezie, medalion literar – Ștefan Mitroi prezentat exemplar de criticul Petre Isachi, dezbateri la care reprezentanți avizați ai acestui segment și-au exprimat părerea, deplasarea la impunătoarea și frumoasa Biserică „Sf. Nicolae”, unde am asistat la o excelentă expunere a preotului paroh Gabriel Pintilie, „Creștinism versus globalism”. Am fost de acord cu toții că aici s-a desfășurat cel mai emoționant moment al Festivalului, susținut de Grupul vocal „Lumină lină” al Liceului Particular nr. 1 „Aurora Ouatu” (coordonat de **Ovidiu Vlase**), care ne-a încântat cu un recital de muzică liturgică,

dar și cu frumoasele costume populare cu care erau îmbrăcați copiii.

Momente muzicale deosebite (canto popular, canto clasic și pian), pe versuri de Mihai Eminescu și Veronica Micle, ne-au fost dăruite, încă din prima zi a festivalului, de către elevi ai Liceului de Arte „Victor Brauner” din Piatra Neamț. De înaltă vibrație și profesionalism au fost interpretările muzicale ale celor trei studenți (o soprană și doi tenori) ai Universității de Muzică din București, coordonați de prof. univ. **Raluca Ouatu**, care i-a acompaniat la pian. Pe parcursul celor trei zile de festival, alături de noi a fost, pentru a cânta și a ne încânta, „bijuteria” din buzunarul inimii poetului Victor Munteanu, îndrăgita artistă de muzică populară **Oana Crețu** din Bacău, care ne-a atins sufletele cu un colaj de doine și privesne interpretate cu multă sensibilitate. Nu s-a lăsat mai prejos nici binecunoscutul cantautor băcăuan **Floarin Țuțuianu**, prezent în seara *Galei de Poezie* cu două piese emoționante compuse pe versurile poetului Victor Munteanu.

(Continuare în pag. 8)

Petre Isachi

Autorul volumului *Dulce ca pelinul*, 2008 - Premiul pentru proză al Academiei Române - este o personalitate puternică, fără complexe, interogativă, polivalentă - romancier, poet, dramaturg, traducător, jurnalist, eseuist -, capabilă să impună în orice context logica perspectivei necesare și credința în instituțiile fundamentale ale statului: Familie, Școală, Biserică, Universitate, Academie, Teatru etc., în spiritul românismului, al culturii și mitologiei autohtone. Nu întâmplător, Fănuță consideră - aidoma lui Ion Creangă - că cea mai mare nefericire pentru un individ este plecarea de

Ștefan Mitroi scriitorul crede ceea ce spune doar și spune ceea ce crede

„Acasă”. Dorința din fragedă copilărie de a ajunge mare scriitor îl va fi determinat să se apropie din studenție de Cenaclul Junimea, de *Convorbiri literare*, *Cronica*, *Luceafărul*, *Tribuna*, *România literară* etc. și să demisioneze, la 24 de ani, din funcția de procuror, ca apoi să îmbrățișeze „blestemul scrisului”.

În personalitatea scriitorului Ștefan Mitroi coexistă metafizica omului apolinic (rațional, echilibrat, prudent, cerebral, moral - doctor în Drept, 2004 -, dominat de principii/ concepțe - nu întâmplător scrie la „*Lumina*” -, orientat spre măsură, ordine și armonie, contemplativ etc.) cu cea a omului dionysiac (atunci când scrie/ creează): se simte bine în proximi-

tatea ficțiunii, iubește necondiționat „adevărul dionysiac”, caută originalul, divinul, preferă istoria critică, refuză erudiția sterilă și puterea oarbă a realului, este convins, la modul blagian, „că veșnicia s-a născut la sat” etc.

Condiția de Ianus bifrons a personalității îl ajută să reveleze, în ceea ce scrie, caracterul etern și nedescriminatoriu al religiei/ Ortodoxismului și al Artelor/ Poeziei, în condițiile în care Cărțile nu au însemnat decât în raport cu prezentul. Cea mai mare calitate a scriitorului Ștefan Mitroi este că știe să rămână el însuși, poate să-și exprime propria-i ființă, propria-i fire, propria-i filosofie, adică ceea ce este. De aici, autenticitatea, veridicitatea și aura de libertate a Operei.

(Urmare din pag. 7)

Ultima zi a Festivalului Național de Literatură s-a încheiat cu Decernarea Premiilor „Întâlnirile de la Viișoara”, desemnate de juriul alcătuit din scriitorii: **Olimpiu Nușfelean** - președinte, **Simona Modreanu** și **Victor Munteanu** - membri, urmată de *Gala de Poezie*, unde au fost savurate „delicatesele literare” oferite de poeții prezenți. Au fost premiate volume reprezentative de poezie, proză, critică literară și eseu ale scriitorilor, inițiative de promovare a literaturii române ale unor asociații culturale. S-au împărțit aprecieri,

Întâlnirile de la Viișoara

mulțumiri, s-au înmănat Diplome de Onoare participanților, dar, cel mai important, s-a semnat un acord tacit de amicitie, admirație, respect și reciprocitate între arte și diversitate. S-au pus bazele unor colaborări viitoare care să țină cultura la loc de cinste în aceste vremuri neprielnice, căci, dincolo de festivism și seriozitate, trăsături specifice acestor întâlniri literare, există latura umană care primează înaintea tuturor.

Se cuvin amintiți sponsorii ediției RO CREDIT IFN, Baia Mare (președinte, Flaviu-Teofil Leșe) și Primăria Comunei Alexandru cel

Bun (primar, Ion Rotaru).

Aprecieri și multe mulțumiri organizatorilor, partenerilor media și tuturor celor implicați în desfășurarea în bune condiții a evenimentului, pentru atenția, căldura, generozitatea și dragostea cu care ne-au primit și ne-au tratat pe tot parcursul Festivalului.

Iar eu, personal, felicit și mulțumesc tuturor participanților pentru felul în care au evoluat pe scena Festivalului. Ascultându-i, mi-au mângâiat sufletul și mi-au alinat dorul de a auzi vorbindu-se în dulcele grai românesc.

■ **Olimpiu NUȘFELEAN,**
Bistrița

Dacă e să ne gândim la edituri și la inflația literară, trebuie să recunoaștem că rolul editurilor este... enorm. Nu scriitorii sau pretinși scriitori sunt mai întâi de vină, lipsiți de simțul realității (literare), ci editurile. Ele vin cu producția excesivă. Și ce tip de inflație produc? Potrivit dicționarului, inflația este un „fenomen specific perioadelor de criză economică, constând în deprecierea banilor de hârtie aflați în circulație ca urmare fie a emiterii unei mase bănești peste nevoile reale ale circulației, fie a reducerii volumului producției și circulației mărfurilor, fapt care duce la scăderea puterii de cumpărare a banilor.” Când vorbim de literatură și de edituri, nu ne putem referi la reducerea producției (de carte), ci dimpotrivă. Nevoia de carte ar rămâne semnificativă, dar e lăsată în seama precarității. Se depreciază actul lecturii. Industria cărții, producția de carte sunt facilitate de câștiguri tehnice neașteptate. Și bănești. Se produc cărți mai ușor și mai repede. Dar se produc în neștire, acoperind și chiar sufocând valoarea cărților importante, căci peste toate se ridică, fără zăgaz, apele veleitarismului, pe care îl exploatează la sânge editurile și tipografiile, în scopuri financiare, desigur. Avem carte produsă peste nevoile de lectură? Avem produsă multă carte proastă, care - alături, desigur, de alte cauze - influențează scăderea

Colocviile Festivalului

Rolul editurilor în inflația literară

interesului pentru lectură.

În perioada postdecembristă, asistăm la două fenomene inflaționiste exemplare: excesul de doctoranzi fără acoperire academică și excesul de veleitari cu cărți scoase cu nemiluita. Nu intrăm în detaliile doctoratelor plagiate, dar reținem truda oamenilor fără valoare literară de a publica - mai mult decât de a scrie - cărți. Cărți mediocre și mai mult decât atât. Fenomenul e facilitat/ încurajat de spiritul de libertate răspândit peste oameni, când fiecare face ce vrea și se pune în evidență cum vrea și mai ales cum poate. Desigur, cel mai ușor e prin scris, în situația în care și spiritul critic obosește și bate în retragere, derutat și dezamăgit de condiția ce i se acordă. Fiecare are dreptul să scrie. Și este un nivel de evoluție a propunerilor

literare în care fiecare își poate găsi un rost. Cu simțul măsurii. Însă acest simț nu mai există. Și aberația e exploatată de mulți producători de carte, antrenați în capitalismul sălbatic.

Publicăm cărți, tot mai multe și mai proaste, ca să ridicăm un zid în fața marilor biblioteci, ca să nu vedem cum acestea sunt lăsate în paragină!

■ **Simona MODREANU,** Iași

Modificări semnificative în mentalitarul societății, explozia tehnologică, diversele crize succesive au antrenat modificări în comportamentul cititorilor și noi modalități de abordare în lumea literelor, unde înlocuirea, la cârma multor edituri, a creatorilor cu gestionari și negustori de carte a dus, în ultimii treizeci de ani și mai bine, la o serie de schimbări de perspectivă în privința locului ocupat de literatură în producția editorială. Structurile tradiționale, deși supraviețuiesc pe piața românească mai bine decât în alte spații geografice, marchează un tropism vizibil: formal,

(Continuare în pag. 10)

(Urmare din pag. 9)

spre digitalizare, iar pe fond, spre „bestsellerizarea” culturii. Nu e un fenomen local, dimpotrivă, curentul mondial dominant în epoca actuală conduce spre o alterare a producției literare, cel puțin în accepțiunea de lectură paralelă și profundată a lumii, de ficțiune tălmăcitoare, fabula fiind adesea marginalizată în beneficiul unei lecturi socio-ideologice a contemporaneității, cu îngrijorătoare accente de reducționism și cenzură a libertății de expresie.

Există, așadar, o anume fragilitate și permeabilitate a ediției literare într-o societate dominată de specialiști în comunicare, în suporturi media alternative și în cifre contabilicești. Odată cu estomparea până aproape la dispariție a criticii de autoritate, cu orientări și direcții clare, cu o privire de anvergură asupra producției literare de azi, critica de întâmpinare e singura care poate determina o oarecare reacție cu efect de bulgăre de zăpadă în rândul cititorilor, cu reverberații în clădirea sau consolidarea unei reputații literare. Prin urmare, editurile demne de acest nume ar trebui să poată păstra un anume standard calitativ, cultivând și literatura „canonică” (în măsura în care mai există), dar fă-

Rolul editurilor în inflația literară

când un loc generos și autorilor tineri sau confidențiali, avangardelor și experimentelor literare, păstrând o coerență de viziune, o permanentă și vie legătură cu criticii de prim plan, selectând coordonatori de colecții cu renume și influență benefică și consolidându-și prestigiul în contextul editorial de ansamblu prin cât mai puține compromisuri comerciale (e iluzoriu să credem că se poate viețui fără nicio concesie), astfel încât autorii consacrați sau debutanții cu potențial real să vină singuri către editurile respective. În acest mod, se închide-redeschide un cerc favorabil literaturii, în care fiecare nouă conjunctură, fiecare bifurcație sau criză devine o funcție structurantă cu legitimitate de ordin estetic.

■ Firiță CARP, București

Literatura zilelor noastre pare a fi într-o alergare continuă către sine, către propria identitate. Ai zice că e un alergător cu pretenții de maratonist, ajuns în cursă fără să-i conștientizeze rigurile.

Editurile sunt parte a acestei alergări. Într-un fel sau altul, ele alimentează vanități și orgolii nesuținute de talent și efort creator, încurajează suficiența și superficialitatea. Cu unele excepții, în care se regăsesc, de obicei, editurile mari, dar nu obligatoriu, după cum și unele edituri cu mai mică vizibilitate, însă credincioase menirii lor, entități cu atribuții editoriale, lasă poarta deschisă aproape oricărui suspect de a fi scriitor.

Coterii așa-zis literare conduc la atrofierea demnității scrisului. Devine de-a dreptul dăunător creativității da-

că spiritul de gașcă primează în relația pe care ar trebui s-o avem fiecare împlânzitor de cuvinte cu publicatul producției noastre scriitoricești. Pentru că una e să scrii și alta să publici. Din nefericire, editurile cultivă sentimentul că se poate publica orice. Doar trebuie să scrii și să ai bani de... produs maculatură. La întâlnirea cu compromisul editorial, care apare aproape inevitabil în asemenea condiții, vin tot felul de doritori de afirmare, uneori înarmați cu un tupeu mai zdravăn decât potența financiară, ca să nu mai vorbim și de cea artistică.

Viața, însă, merge, trebuie să meargă înainte.

Lumea editorilor este lumea scriitorilor, care este esență din lumea în care trăim. Stindardul pragmatismului ținut prea sus îndepărtează omul de sine, duce scriitorul departe de fascinația pasiunii sale. Editurile nu pot funcționa în afara acestor tendințe. Inflația literară este rezultatul luptei de supraviețuire în care sunt prinse și editurile.

(Continuare în pag. 11)

Rolul editurilor în inflația literară

(Urmare din pag. 10)

Continuarea activității specifice este aproape imposibilă fără slăbirea exigenței asupra creativității. Căci fenomenul autorlăcului a luat o atât de mare amploare încât a devenit nu doar atentat la bunul gust, ci și o cale de șubrezire a spiritului. Ce se poate face?! Să nu ne pierdem încrederea în cititori. Și să-i tratăm cu mai mult respect. Și nu de oriunde, ci din interiorul bogat și generos al limbii române.

Cei care vor decide cu adevărat cine va rămâne în literatură sunt cititorii. Totodată, editurile ar trebui să fie mai atente și cu autorii, să îi îndrume, să existe o consultare reciprocă, pentru ca reușita publicării să fie deplină.

■ **Ecaterina Petrescu**
BOTONCEA, Târgoviște

Lumea modernă pare să piardă interesul pentru latura spirituală a ființei umane, tehnologia luând locul, în mare măsură, preocupărilor cultural-artistice și, deci, și literare, piața abundă de cărți și autori ce apar parcă pe bandă rulantă, într-o frenezie de neoprit. Dacă ne gândim că democratizarea unei societăți are ca rezultat - și poate chiar ca obiectiv - o aplatizare a valorilor, cu ștergerea vârfurilor și ridicarea bazei piramidale spre un nivel mediu, atunci ținta a fost atinsă. Cultura devine un fenomen de masă, animat de o dorință nestăvilită pentru notorietate, amestecându-se lesne cu subcultura promovată de mass-media, și ea interesată de câștigarea unei audiințe cât mai largi, notată prin ob-

sesivul rating. În aceste condiții, exigențele scad, promovarea mediocrității devine un fenomen încurajat, iar interesul pentru câștiguri rapide pseudoculturale nu întâmpină nicio dificultate.

Editurile, cândva animate de interesul pentru promovarea unor valori, nu mai urmăresc calitatea, ci profitul imediat și amoral, lăsând să plece spre publicul slab educat, în diverse situații conjuncturale, lansări de carte cu prietenii, întâlniri amicale, târguri de carte, produse de tot felul, printre ele stre-

curându-se și opere de valoare, fără a se face, însă, o diferență clară. Intervenția librăriilor este și ea una neprielnică, acestea bazându-se în special pe traduceri și autori consacrați, fără impunerea calificată a unor autori noi, de certă valoare. În țările unde există cu adevărat interes cultural, cărțile trec prin multiple cenzuri calitative, există multă implicare pentru promovarea cărților foarte bune, acestea ieșind la lumină ca aurul din moara auriferă. La noi, morarii nu mai caută monede de aur, ci lei mulți de plastic!

■ **Petronela APOPEI,**
Gheorghieni

Într-un timp în care lumea se află într-un continuu balans, cea mai afectată latură este chiar raportarea sentimentului la valoarea apariției lui pe piața de carte.

Într-un raport cerere - ofertă în domeniul apariției editoriale, editurile reprezintă un pilon de stabilitate sau instabilitate în ceea ce privește valoarea actului apariției cărții.

În calitate de colaborator (corector, dar și recenzor) al câtorva edituri aflate acum pe acest palier, pot afirma că unii editori sunt partea superioară a balanței, pe când alții duc editura (implicit aparițiile) în partea de jos a acesteia.

În goana avară a multor editori, cel care suferă este chiar autorul, care, când este mult ridicat pe pedestaluri de nisip (ceea ce nu îi poate aduce decât avantaje aparente), când subevaluat calitativ (ceea ce poate să diminueze actul creativ).

Rolul criticului literar este acela de a estima calitativ, și nu cantitativ, scriitura, iar cel al editorului este acela de a da un „bun de tipar” scriiturii care să îi confere prestanță, nu celei care îi aduce beneficii bănești.

Ideal ar fi ca o anumită barieră să stopeze previzibilul declin al literaturii.

■ **Mihaela AIONESEI,**
Tg. Secuiesc

Editurile au un rol covârșitor în societate. Ele dau tonul culturii unui popor prin răspândirea literaturii, care oferă cititorilor informații din diferite domenii și este educativă dacă se adresează copiilor.

Ce e literatura? „Arta, creația artistică în care se redau idei, sentimente, imagini, fapte din realitate cu ajutorul limbii”, ne spune dex-ul. Iată cât de mare este importanța editurilor! Dincolo de menirea lor, au rolul de a menține și dezvolta limba unui popor. De aceea și responsabilitatea este la fel de copleșitoare. Pentru a avea o literatură de calitate este extrem de necesară o selecție drastică a titlurilor pe care urmează să le scoată pe piață.

Indiferent de crizele și schimbările prin care trece omenirea, editurile trebuie să reziste valului de scumpiri, să se reinventeze, să se adapteze, să rămână ca niște soldați în front pentru continuitatea acestei frumoase arte a „compozițiilor scrise”, de „cunoaștere cu ajutorul literelor” care este literatura.

Vă puteți imagina o lume fără edituri? Eu nu! Un director de editură spunea într-un interviu că „re-

Rolul editurilor în inflația literară

semnarea nu are ce căuta în meseria de editor”, iar cu această frază cred că a spus tot despre rolul editurilor în inflația literară.

■ **Daniel MARIȘ,** Deva

Și în perioada interbelică se publica mult. Aproape în fiecare oraș cu oarece tradiție culturală exista cel puțin o editură. O avalanșă de autori apăreau pe copertile cărților încercând să detroneze numele consacrate ale epocii.

Schimbarea de regim, constrângerile ideologice de după 1945 au mai temporizat acest fenomen, însă eferescența a rămas la fel de intensă chiar dacă se manifesta sub forma literaturii de sertar. Aparenta liberalizare a pieței, sub draconica supraveghere a cenzurii, a cunoscut diverse etape până în 1990. A urmat apoi o intensă explozie editorială. Adevărul este că se cumpăra aproape orice gen de carte. Editurile apăreau pe bandă rulantă, ca ciupercile după ploaie. Au existat autori care și-au creat propria editură pentru a-și tipări „opera”. În pofida avansului tehnologiei și a prețurilor prohibitive, fenomenul a luat amploare. Toată lumea crede că știe să scrie. Dispariția unor criterii minime de valorizare, deprecierea unor festivaluri și evenimente dedicate cărții au condus la amplificarea fenome-

nului. Se vând de multe ori iluzii. Este vorba despre mirajul gloriei literare sau pur și simplu despre o afacere. Poate și una, și alta. Cert e un lucru - Măria sa Timpul va cerne toate aceste valori sau non-valori, așa cum a făcut întodeauna.

■ **Florin CIOCEA,** Fetești - Slobozia

Din moment ce majoritatea cărților - proză sau poezie - se tipăresc, în cel mai fericit caz, în 1000 de exemplare, editurile nu sunt generatoare de inflație literară. Că nu se citește este altceva. Cât timp impresariatul literar nu există cu adevărat în țara noastră, editurile mari și-au creat propriul serviciu de marketing, reușind uneori să încline balanța economică spre profit.

Oricum, în viitor tipăriturile pe suport de hârtie vor ceda în favoarea celor electronice, care pot ajunge instantaneu în celălalt colț al lumii și, în plus, au o amprentă poluatoare insignifiantă. Editurile flexibile au șanse să supraviețuiască într-un mediu concurențial acerb.

■ Caliopia TOCALĂ, Iași

Creștinismul a propus omului, nu a impus, ca modalitate de viață, legea iubirii cu două coordonate, relația omului cu Dumnezeu și a omului cu sinele și cu semenul său, penetrând ființial resorturile lui trupesti și sufletești în exprimarea sa individuală și socială.

Astăzi, lumea globalizării este cucerită de piață, dopată de televiziune, sport, internet, inteligența artificială... trăind, în același timp, pe fondul unei crize generale a sensurilor vieții, un dezastru cultural și educațional global, simptom îngrijorător și sigur al barbarizării societății viitorului.

Globalizarea, termen folosit pentru descrierea schimbărilor în societate și în economia mondială, pentru creșterea comerțului și a investițiilor datorită căderii barierelor și interdependenței dintre state, este un termen care ascunde mai multe decât lasă să se înțeleagă.

În centrul acestei percepții se află procesul de globalizare economică, internaționalizarea dominată de forțe ale pieței ce nu pot fi controlate, puse în mișcare de corporații transnaționale - principalii actori economici și agenți ai schimbării, care nu se circumscriu niciunui stat național, plasându-și locațiile pe glob în funcție de a-

vantajele pieței.

Dezvoltarea transferurilor comerciale, a mijloacelor de transport și de comunicare, a schimbului de informații, a tehnologiei digitale, a impus, cu naturalețe, o permisivitate transfrontalieră ce a condus la dispariția particularităților, a specificului național, și la adoptarea unor proceduri generalizatoare. Dincolo de reglementările statului-națiune, legalitatea și regulile au devenit prea strâmte. Astfel, au apărut corporațiile multinaționale, piețele financiare globale, organizațiile nonguvernamentale, dar și organizațiile criminale și rețelele teroriste internaționale, iar noii jucători au fost nevoiți să facă față provocării iscate de guvernarea de tip monopol.

Activitatea acestor noi jucători nu este acoperită de legile internaționale, dar se bazează pe înțelegeri formale între statele-națiune, deoarece încă nu au găsit un teren comun pentru înțelegeri privitor la problema globalizării.

Dacă putem găsi argumente raționale interdependenței structurilor enumerate, chiar și celei educative, în sensul ca beneficiarii acesteia să devină mai pregătiți, mai competenți, mai responsabili, nu găsim, însă, rațiunea de a unifica cultura, știind că diversitatea (creațiile artistice de orice fel), unitatea în diversitate, dă sens, viață fru-

mosului și multiplică valoarea.

De asemenea, oricâte încercări am face, totuși, nu aflăm argumentul uniformizării religioase, dar am putea risca unul, acela al negării lui Dumnezeu și al anulării spiritualității umane, omul fiind redus doar la o viață trupească, docil și ușor de condus și controlat.

Oricare dintre variantele propuse ar afecta Creștinismul în însuși fundamentul său. Cum să știrbești sau să anulezi dogma Sfintei Treimi? Orice știrbire nu ar face altceva decât să-L înlocuiască pe Dumnezeu Cel personal și revelat cu un pseudo-dumnezeu, un dumnezeu nepersonal sau cu o idee despre Dumnezeu.

Apar câteva întrebări firești: de ce creștinii nu se împotrivesc prin intermediul structurilor organizaționale bisericești; de ce ierarhii Bisericii Ortodoxe și, în special, a celei Române nu iau act de aceste schimbări; de ce ierarhii nesocotesc vocea credincioșilor aflați sub oblăduirea lor?

■ Simona MODREANU

Îndeobște, prin globalizare înțelegem o sumă de fenomene care acoperă dezvoltarea comerțului internațional, distribuția globală a produselor, rețelele planetare de comunicare și, desigur, rolul englezei ca *lingua franca*, pe fondul sentimentului de apartenență la o lume tot mai interconectată. Altfel spus, este vorba de integrarea culturilor singulare într-o aceeași logică a pieței, care face ca aceste culturi să fie ele însele transformate. Înverșunat contestat de unii și apărât de alții, procesul globalizării ridică de la bun început întrebări fundamentale privind identitatea culturilor, înțelegerea universalului, sistemul general de valori. Între acestea, spiritualitatea creștină încearcă și ea să răspundă acestei mari provocări contemporane. În principiu, religiile lumii, implicit creștinismul, ar trebui să beneficieze de globalizare în măsura în care esența lor este relegare - deci

Creștinism versus globalism

legarea între ei a oamenilor și lucrurilor. Problema principală stă însă în ambivalența poziționării creștinismului: pe de o parte, prin istoria sa, ca și prin tradiția sa doctrinară, creștinismul pare în mod inerent predispus să primească fenomenul în cauză; dar această situație se poate transforma și într-un obstacol, din motive ce țin de anumite moșteniri ale trecutului (cruciade, convertiri abuzive, violențe felurite), sau de ispite care și astăzi amenință Biserica în însăși ființa ei. Dintotdeauna, creștinismul a fost pătruns de o responsabilitate specială pentru viitorul „pământului locuit” (oikoumenē), ceea ce nu s-a concretizat doar în misiuni îndepărtate, ci a acționat și ca un puternic stimul în istoria științei și tehnologiei, în ordinea socială și politică și în toate domeniile în care s-a dovedit posibilă umanizarea naturii și a lumii. Este limpede că această convingere se bazează pe imperative majore din textele sacre, mai precis, porunca dată omului de a stăpâni pământul

(Gn: 1, 28). Creștinismul ar fi, așadar, infidel față de sine dacă nu ar fi interesat de pământ, de întreg pământul - care nu trebuie înțeles în sens pur geografic, ci în sensul în care universalitatea creștină trebuie să opereze asupra situațiilor umane cele mai expuse separării, diviziunii. Creștinismul unificat, reunit în rădăcinile sale regăsite, împropățate cu spiritul tânăr al vremii, poate vedea și exploata în globalizare șansa de a-și realiza vocația înscrisă în chiar originile tradiției sale

Creștinism versus globalism

■ Mihaela AIONESEI

Globalizarea este un termen prea puțin înțeles și care nu definește în totalitate dimensiunea dezastrului planetar ce are loc pe plan spiritual. Dincolo de aparentele avantaje, care, da, se văd, nu știm cât rău se ascunde în spatele lor.

Digitalizarea și progresul sunt două arme periculoase pentru sufletul omului. Par că ne ușurează viața, că ne apropie, că ne îndeamnă să fim ca frații. În realitate, ne îngrădesc, ridicând ziduri între oameni, un Turn Babel în care suntem invitați să urcăm ademeniți de promisiuni deșarte cu scop de distrugere a celulei identitare a oricărei nații, a oricărui individ, prin îndepărtarea omului de Dumnezeu - Cel Care a făcut lumea și Pământul, iar apoi, după chipul și asemănarea Sa, omul.

De partea cealaltă este Creștinismul, considerat de mulți istorici „una dintre cele mai reușite misiuni spirituale din istoria omenirii”, bazat pe credința în Dumnezeu și învățăturile lui Hristos. Rolul Bisericii, al slujitorilor ei, este extrem de important în această perioadă pentru a salva omenirea.

Să înțelegem rugăciunile, posturile, să ne înarmăm cu răbdare, pentru a înfrunta „binele” oferit pe tavă. Creștinismul este cea mai practică religie din lume. O formă și

forță unică de a ține oamenii împreună pe aceeași cale. Hristos este „Calea, Adevărul și Viața”. El este singura Cale pe care, pășind, nu vom rătăci niciodată. Amin.

■ Firiță Carp

Societatea omenească duce în sine germenii propriei schimbări. Istoricii, sociologii, economiștii, precum și alți specialiști în științe umane au expertiza și bagajul de cunoștințe teoretice necesare unei analize temeinice, argumentate privind rădăcinile, esența și sensul dezvoltării. Cert este că, odată cu apariția globalismului, temeliile știute ale lumii par a se clătina serios. Tradiționalismul, în toate formele sale de manifestare, face cu greu față ofensivei noului. Complexitatea realității în care trăim pune în evidență un paradox: cu cât avansează cunoașterea, cu atât se adâncește criza morală a omului modern. Consumismul, tehnologizarea fără precedent, cu întreg cortegiul de beneficii și neajunsuri, ofensiva tot mai agresivă a globalizării pun în dificultate religiile, Creștinismul fiind ținta unei destabilizări și dezavuări inimaginabile. Cu toate că reprezintă ramura religioasă cea mai puternică, dacă ne referim la numărul adepților săi, Creștinismul a intrat într-o adevărată criză existențială. Clericii nu mai sunt nici ei ce au fost. Mulți dintre aceștia, luați de valul transformator fără precedent, pun accent pe materialitatea vieții în detrimentul laturii spirituale. Iar atenuarea și chiar ștergerea unor însemne identitare ale popoarelor, viteza cu care acestea se produc contribuie la slăbirea forței Crești-

nismului. Educația, manifestările culturale în larga lor diversitate, paleta întreagă a artelor, profitând de permisivitatea aproape fără limite a libertăților democratice, care parcă mai mult l-au încorsetat pe om eliberându-l de rigori morale, resimt din plin efectele globalizării. Mergând în sensul și ritmul pe care le vedem, omenirea tinde să confirme zicerea aforistică pusă pe seama lui Malraux, conform căreia mileniul III va fi religios ori nu va fi deloc!

■ Petronela APOPEI

Importul nefiresc al diferitelor sărbători „internaționale” și al doctrinelor diverse, implementarea normelor și regulilor destabilizatoare pentru sufletul uman, care au tendința de a destructura o națiune din punct de vedere cultural, reprezintă o plagă a societății actuale ce cântărește greu în mentalitatea și așa deficitară a unui popor drenat de diferite reminiscențe comuniste.

„La început a fost Cuvântul”, iar Creștinismul vine cu argumentele necesare ancorării teluricului în divin.

Trinitatea, prin Însăși Ființa Sa, este argumentul decisiv în dezvoltarea spirituală a exponentului unei lumi, dar și a lumii însăși.

Racordarea (sau raportarea) unei națiuni la o societate bazată pe globalism induce în eroare individul, creștinul, dar și masa spirituală supusă tăvălugului unui termen exagerat care are un efect distructiv asupra sufletului.

Creștinismul trebuie să fie un fapt, nu o vorbă, trebuie să fie o trăire, nu o imagine onirică.

■ Ecaterina Petrescu BOTONCEA

Creștinismul este o religie, adică o formă spirituală de înțelegere a relației dintre om și divinitate, dintr-o creație și Creator, o formă de recunoștință și de slavă adusă vieții, dar și o ordonare și o subordonare prin conștiință a părții în favoarea întregului, având ca liant iubirea divină.

Globalismul este o doctrină care nu are un fundament spiritual, ci material, își propune ștergerea valorilor și diferențelor / particularităților umane, tradiționale, sociale sau culturale, etnice ori naționale, dar și sexuale, urmate de tehnologizarea gândirii și a simțirii până la anularea personalităților, transformând omul într-un robot perfect. Oare de ce? Poate pentru că proiectul divin în ceea ce privește omul, ca ființă capabilă de sacralitate, a dat greș, iar viclenia adversarului câștigă teren pe zi ce trece... În procesul globalizării, omul va fi înlocuit treptat de calculatoare roboți, devenind, încet-încet, o legumă... Altfel spus, *Creștinism versus Globalism* este, de fapt, egal cu *Spirit versus Ma-*

Creștinism versus globalism

terie sau Suflet versus Luciditate... Mărul veninos al șarpelui pare să-și fi otrăvit definitiv victima... Eu am speranța că doar pare...

■ Daniel MARIȘ

Ideologia globalismului, iată ce glumă bună, ar exclama unii. Valul de neoliberalism, consumism, așa-numitul export de civilizație și cultură reprezintă azi un adevărat tsunami pe care nimeni nu ar trebui să-l ignore. Cu serioase ramificații economice, uriașul val e capabil să măture totul, e un „civism planetar” fără scrupule, ale cărui semințe par a încolți peste tot... Ce rol ar mai avea, așadar, religia, vocația implicării ei în societatea modernă în condițiile în care în întreaga Europă multe biserici ori catedrale sunt mai mereu goale, iar unele sunt scoase la mezat și transformate în te miri ce... Din poziția unui sceptic avizat, acestea sunt momentele de început, nu de sfârșit ale unei descompunerii morale, un regres al capacității de devoțiune și compasiune, un mare semnal de alarmă. Luate ca niște exemple, drumurile înțelegerii și credinței rămân, însă, mereu

deschise spre adâncimile ființei. Trebuie să avem inteligența de a traversa aceste vremuri câteodată copleșitoare și de a cristaliza valorile morale transmise peste generații - iată pariul existenței! Ea, credința, vocația unui timp al mărturisirii și întoarcerii la valorile eterne, poate și trebuie - nu doar în aparență, ci și în esență - să întrețină acea torță vie ce transformă clipa pe crucea Mântuitorului. Altfel, orice divagație devine inutilă.

Creștinism versus globalism

■ Ecaterina Petrescu BOTONCEA

Dezavantajul este că ceva atât de dumnezeiesc rar se vede.

Măsura omului este măsura propriei lui conștiințe și a propriilor lui fapte. Și, cum omul de azi vrea ca totul să fie reprezentat în imagini, conștiința și fapta rămân în afara filmului... iar oamenii se ascund perfect sub măștile care le convin.. Dacă am crea personaje de desene animate, mici sau mari, după măsura conștiinței, am vedea cum dinozaurii societății, liderii, crema, ar fi mici cât gândăceii de Colorado sau chiar ființe microscopice, iar animalele de casă, calul, câinele, măgarul, ar fi cât piramidele... Ingineria transumanistă, unealtă a globalismului, ar trebui să inventeze întâi un spectru de culori în care să se recunoască fiecare ființă. De câte dezamăgiri nu ar fi scutit omul încrezător, luminos și corect, care nu a murit încă! Și câți oameni cu adevărat valoroși nu ar străluci într-o atmosferă boreală...

■ Maria STANCIU - Galați

Secularizarea, globalizarea, superficialitatea și agresivitatea, în special,

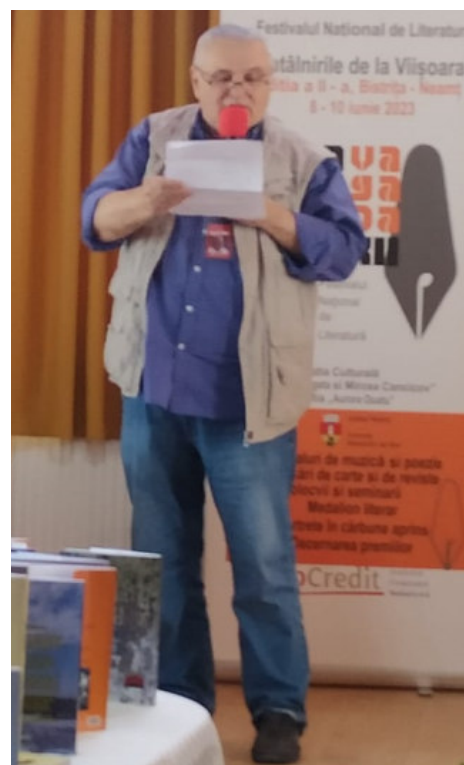
în mediul on-line, față de marile teme ale iubirii de neam, de țară și de Dumnezeu, trecerea în derizoriu a temelor legate de identitatea noastră cultural-istorică și spirituală, atacurile repetate la adresa Bisericii Ortodoxe Române și repetatele zgomote inutile din spațiul public la adresa istoricului și firescului gest al zidirii Catedralei Mântuirii Neamului Românesc - după mai bine de 140 de ani de demersuri - sunt doar câteva aspecte care ne pun în situația de a ne întreba: Câtă preocupare mai există la nivelul Familiei și Școlii de tranziție, pentru a sublinia legătura intrinsecă dintre Cult și Cultură, în formarea Limbii Române, în plămada neamului nostru creștin-ortodox? Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu (Matei 4,4), ne spune Mântuitorul. Omul este trup, dar este și suflet. În exercițiul devenirii, omul trecut prin baia Botezului și îmbrăcat în haina luminoasă a Duhului Sfânt are nevoie de merinde pentru trup, dar, mai ales, de merinde pentru suflet.

Sfântul Vasile cel Mare ne lămurește că „învățătura din disciplinele profane trebuie să fie doar o inițiere în lupta pe care o dă omul, pe parcursul vieții, pentru desăvârșirea sa și dobândirea Raiului de Dincolo... Să ne

înfruptăm din operele classicilor, cu totul, în felul albinelor. Căci ele nu se apropie de toate florile și nici nu se străduiesc să ia totul de pe cele pe care se așază, ci, luând cât le este necesar pentru muncă, au lăsat restul în bună pace”, recomandă Marele Capadocian.

Altfel spus, să fim martorii și mărturisitorii frumuseții lui Dumnezeu!

■ Olimpiu NUȘFELEAN

Versul lui Hölderlin - *La ce bun poezii în vremuri de restriște?* - rămâne mereu actual deoarece, vorba Anei Blandiana dintr-o mărturisire, „niciodată istoria nu a fost propice poeziei, iar vremurile au fost întotdeauna mai mult sau mai puțin de restriște”. Asemenea restriști sunt învinse de poeți, de scriitori, prin feluritele manifestări ale dragostei pentru poezie, pentru literatură într-un sens mai cuprinzător. Au fost zile și seri de lecturi publice și de lecturi între prieteni, dezbateri care să pună sub semnul întrebării unele tendințe editoriale ce duc producția de carte la inflație și demonetizare a prezențelor literare, dar și punerea în discuție a tendințelor lumii în care trăim. Itinerariile evenimentului au adus aici scriitori din mai multe colțuri ale țării, doveditori ai unor expresii literare diferite, care demonstrează că, indiferent de atelierele și motivațiile de creație, de piedicile întâmpinate, literatura nu-și epuizează suflul, dimpotrivă, întremează cele mai bune și frumoase sentimente ce ne animă sufletul. Corolarul unui asemenea demers e dat, așa zice, de premiile acordate în festival, prin grija unui juriu (din care am făcut parte ală-

turi de Simona Modreanu și Victor Munteanu) și de... Grupul vocal „Lumină lină” al Liceului Particular nr. 1 „Aurora Ouatu” - instructor, Ovidiu Vlase - care a susținut un recital de muzică liturgică, semn că frumusețea e atât de tulburătoare când înflorește într-un suflet de copil. Dacă literatura a ținut afișul (inclusiv prin premiarea lui Ștefan Mitroi ca prozator, dar și a celorlalți participanți), muzica de calitate a fost ilustrată de semănături muzicale de excepție, atât pentru canto tradițional, cât și pentru clasic, cu un admirabil acompaniament la pian. Nu mai puțin semnificativ a fost aportul Asociației Cultul Eroilor sau al Filialei Roman a UZP. Dialogul artelor, ca și al „breslelor” culturale, este întotdeauna binevenit, fertil și seducător.

■ Daniel LUCA - Timișoara

Organizatorii acestei ediții a Festivalului și-au dat strădania ca această manifestare să fie una de înaltă ținută. Și au reușit. Seminariile și colocviile pe teme actuale ale literaturii și culturii, recitalurile poetice programate ori ținute ad-hoc s-au completat fericit cu muzica, iar timpul a trecut pe nesimțite. Această manifestare a con-

stituit un bun prilej de a întâlni sau a lega noi prietenii, dar și de a lua contact direct cu preocupările artistice ale invitaților. Mulțumiri sincere tuturor celor implicați direct sau indirect!

■ Mihai ȘTIRBU - Roman

Scriitorii s-au re(văzut) după doi ani de la prima ediție. Dincolo de actul artistic din timpul manifestărilor, trebuie amintită impresionanta dăruire și implicare a organizatorilor, care s-au străduit ca nimeni să nu aibă ce le reproșa. Victor Munteanu, neobosit, a condus cu răbdare și înțelegere bunul mers al tuturor momentelor literare, după efortul de a atrage la Bistrița scriitori și oameni de artă din toate colțurile țării.

Fiind, în studenție, în colectivul de redacție al revistei *Opinia studențească*, m-am bucurat de revederea cu Ștefan Mitroi, care pe atunci era redactor șef.

Mi-au stârnit interesul dezbaterile pe tema inflației literare, subliniindu-se necesitatea existenței - mereu - a unui colectiv de redacție, autorii trebuind să fie mai exigenți cu ei înșiși.

M-au încântat momentele artistice datorate soliștilor de la Opera din București. Nici muzica tradițională n-a lipsit, dar nici cea folk.

Emoționantă a fost prezența grupului coral „Lumina lină” de la Liceul Particular „Aurora Ouatu”.

De neuitat vor fi și nopțile petrecute cu discuții pe teme literare și nu numai.

Cu dorința și speranța de a ne revedea la următoarea ediție, ne-am luat rămas bun de la gazde și organizatori după trei zile de neuitat.

■ Ecaterina Petrescu BOTONCEA

Și această ediție a festivalului a fost o reușită deplină a „taifasului” literar sub semnul poeziei, dar și al discuțiilor colocviale pe teme de interes național și cultural.

Undeva, în apropierea orașului Piatra Neamț, în comuna Alexandru cel Bun, sat Bistrița, zonă de o rară frumusețe, s-au adunat din toată țara peste patruzeci de scriitori, editori de carte și de reviste literare, pentru a celebra cuvântul și a dezbate idei, teme și sensuri, în apropierea *Zilelor Eminescu*.

O atmosferă de caldă primire, respect și prietenie între confrăți, cum numai în Moldova spirituală și profundă mai găsești, a guvernat comunicarea sau, mai bine zis, „cuminecarea” aflată mereu între punct și contra-punct, temă și contra-temă, vibrație în cuvânt frumos rostit, armonie și dileme, din dorința de decriptare a adevărului, mereu greu de găsit.

Întâlnirea a debutat cu un medalion literar **Ștefan Mitroi**, susținut de criticul literar **Petre Isachi**.

Ca de obicei, Ștefan Mitroi a impresionat prin paradigma scriitorului care, spiritual, rămâne prins în universul satului său, veșnic îndrăgostit de mitologia acestuia și a

propriei familii.

S-au lansat cărți de poezie și proză. O personalitate radiantă am întâlnit în cuvântul plin de acuratețe și har al eseistei și traducătoarei **Simona Modeanu**, membră a juriului alături de președintele acestuia, **Olimpiu Nușfelean**, cunoscut scriitor-editor, și de **Victor Munteanu**, poet și prozator de mare forță.

S-au decernat premii literare, printre care mi-au captat atenția mai ales cele din partea Asociației Culturale „Familia Lecca”, ale Asociației Naționale „Cultul Eroilor” și UZPR, însoțite de *Laudatio*, trofee și bonusuri.

Ca un *post scriptum* intermediar, eu i-aș fi acordat un mare premiu, cel mai mare, scriitorului amfitrion Victor Munteanu, pentru o carte de mare frumusețe și impact artistic - *Strigătul memoriei*, Tracus Arte, 2022 - de proză scurtă. (Domnia sa a considerat că atenția trebuie focusată pe invitați, recuzându-se de la orice comentariu sau premiu literar).

La conferința despre *Creștinism versus globalizare* din Parohia „Sfântul Ierarh Nicolae” din Bis-

trița, preotul **Gabriel Pintilie** a ținut un adevărat curs despre pericolul unei lumi în afara lui Dumnezeu.

Momentele artistice de însoțire au fost prilej de destindere, dar și de mare emoție prin prezența pe scenă a unui grup de muzicieni - tenori consacrați de la Teatrul de Operetă din București (veniți la invitația pianistei **Raluca Ouatu**), a unor tenori și soprane în devenire, elevi de la Liceul de Muzică din Piatra Neamț, și a copiilor din satul Bistrița, ultimii, o revelație prin frumusețe și ținută. Cunoscuta solistă de muzică populară **Oana Crețu** și cantautorul **Florin Țuțuianu** au completat fiesta.

Foarte degustate, alături de un vin bun, au fost serile de poezie, unde atmosfera de tabără literară i-a ținut pe poeți adunați sub cerul liber până la ore târzii din noapte.

În ceea ce mă privește, am simțit că drumul de peste 800 de kilometri, dus-întors, Târgoviște - Piatra Neamț a meritat efortul cu prisosință, părăsind locul, la fel ca în urmă cu doi ani, impresionată de ce poate face sufletul omului când e plin de Dumnezeu.

■ Dumitru LECCA

Am participat și anul acesta la Festivalul „Întâlnirile de la Viișoara”, cu regretul că starea sănătății nu mi-a permis decât o scurtă escală, dar cu bucuria de a fi regăsit aceeași stare de spirit pe care ți-o oferă cultura de valoare. Festivalul a dovedit încă o dată setea de cultură a Bacăului. Pentru organizarea lui, neobositul Victor Munteanu și la fel de activul Ioan Ouatu merită toată stima și toate felicitările. Aceleași felicitări tuturor participanților care, cu operele lor, au adus o vibrație unică actului cultural alături de minunații artiști muzicali ce au contribuit prin intervenții la momente ce rămân în memorie și desfată.

■ Florentina Loredana DALIAN

Acolo unde și oamenii și natura te îndeamnă la poezie, așa cum am simțit la această primă participare a mea la festivalul de literatură organizat de scriitori inimoși care fac lucrurile să se întâmple, merită să vii. Acolo unde literatura e tratată ca o regină, e înfrățită cu muzica de calitate, e vie, proaspătă, autentică. Dincolo de asta stă calitatea relațiilor interumane, prietenii care se leagă ori se întăresc, ca într-o adunare de taină a celor „însemnați” cu semnul poeziei, adunați în „ostrovul” artiștilor ce transfigurează cuvintele.

Tincuța Horonceanu BERNEVIC - Bacău

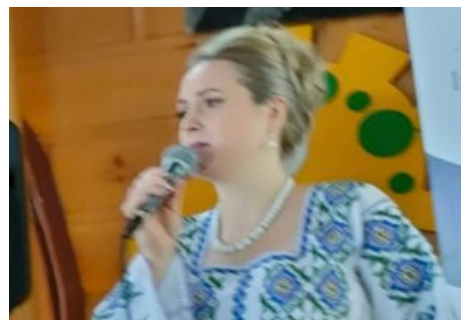
Maraton de poezie, regăsire cu prieteni dragi, scriitori, poeți, oameni de cultură care au făcut din acest festival un regal de poezie și muzică.

Mulțumiri și felicitări organiza-

torilor festivalului, celor doi promotori ai culturii, scriitorii Victor Munteanu și Ioan Ouatu, care ne-au oferit un cadru mirific, de bucurie și liniște în care literatura și arta pot înflori!

■ Petre ISACHI

Răsfățați la propriu și la figurat, estetic, etic și poetic, de organizatori - poeții Victor Munteanu, Ioan Ouatu, Simona Modreanu, Olimpiu Nușfelean -, participanții la Festival au interiorizat frumusețea și eficiența creatoare a unei asemenea Sărbători a Spiritului, admirabilă prin poezie, libertate de expresie și spirit polemic. Foarte important: spiritul Festivalului - prin numărul scriitorilor și al toposurilor poetice pe care aceștia le-au reprezentat - se semnifică, se desemnează, se conține pe sine. Întâlnirea a avut o personalitate proprie, inconfundabilă și originală. Problematica dezbătută, mitogra-

fia polivalentului scriitor Ștefan Mitroi, cărțile autoprezentate cu subiectivitate auctorială, deschisă, sinceră, prietenească ne asigură de continuitatea Evenimentului.

■ Veronica Bocăneț-CĂLIN

Mi-am adus și eu contribuția printr-o expoziție de tapiserie intitulată „Tapiseria-pledoarie lirică”, care să întrească atmosfera creativă a festivalului. Impresionant a fost numărul mare de scriitori, poeți, redactori de reviste, jurnaliști veniți de pretutindeni. Organizare impecabilă, atmosferă cu momente unice, irepetabile, la un nivel valoric ridicat. Păstrez amintirea unor oameni speciali, mânduitori ai cuvântului. Noblete, rafinament și energie benefică la o frecvență înaltă.

■ Mihaela AIONESEI

Festivalul Național de Literatură „Întâlnirile de la Viișoara” - o oază de armonie, cultură și spiritualitate în care marea învingătoare a fost prietenia ce a dăruit distanțele geografice și a unit suflete sub cupola misterioasă a artelor. Aprecieri și multe mulțumiri organizatorilor pentru atenția, căldura, generozitatea și dragostea cu care ne-au primit și ne-au tratat pe tot parcursul Festivalului. Felicitări participanților pentru felul în care au evoluat pe scena Festivalului.

■ Caliopia TOCALĂ

Am trăit clipe de înaltă spiritualitate alături de scriitorii prezenți la această manifestare literară.

Așezarea mustește de istorie, pașul și vocea blândă a voievodului sunt vii, codrii derulează încă povești vizitatorilor despre faptele sale de vitejie.

Întâlnirile de la Vișoara, spațiu definit între forța cuvântului sado-venian, turnat în tipare arhaice, și Creangă, sinteză a spiritului românesc, adună laolaltă, anual, creatori de literatură la o sărbătoare a spiritului și harului înaripat în sublim. Conștiință lucidă, scriitorul observă, analizează, trăiește, creează ineditul... dă sens și viață frumousului.

La Mănăstirea Bistrița, ctitorie a Domnitorului Alexandru cel Bun al Moldovei (1407), care adăpostește icoana făcătoare de minuni a Sfintei Ana, am îngenuncheat în fața icoanei, alături de Vitoria Lipan, în smerenie și rugăciune pentru mântuirea neamului românesc.

Voci, emoție, idei, opinii, cărți, întâlniri cu cititorii, dezbateri, lansări de carte, recitaluri, tendințe împărtășite de creatorii prezenți la festival.

Încărcată de emoție și mulțumire sufletească, am parcurs drumul la întoarcere spre Iașul marilor iubiri, convinsă că o parte din sufle-

tul meu va fi rămas pe aceste locuri.

■ Garofița JIANU

Scriitori din toată țara s-au aliniat la acest start literar. Am fost fascinată de voința organizatorilor de a excela în organizarea evenimentului. Un spațiu cultural de referință, cu oameni de valoare care m-au făcut să fiu mândră că sunt printre ei! Ambianță, poezie și muzică de calitate. Felicitări tuturor participanților pentru momentele de înaltă trăire literară și sufletească!

■ Nicolae TOMA

Acest Festival va rămâne un reper față de toate întâlnirile literare

la care am participat. Scriitorii din mai multe zone ale țării au ridicat momentele la un înalt nivel spiritual. Am convingerea că literatura română pășește spre menirea de a continua drumul deschis de înaintași.

Organizatorii s-au ridicat la înălțime, iar sufletul acestor întâlniri, scriitorul Victor Munteanu, a demonstrat încă o dată că știe cum se poate conduce un program la care participă scriitori și cum se pot dezbate teme importante ale societății noastre de astăzi.

De remarcat că în prima zi, când au fost prezentați scriitorii, auditoriul a fost cucerit de vocile de aur ale unor soliști de marcă: **Oana Crețu**, muzică populară, **Flaviana Lica** și **Elena Corfu**, canto clasic.

La colocviul de la Biserica „Sfântul Ierarh Nicolae” din Bistrița, încântarea mea a fost dată la maximum de grupul vocal „*Lumină lină*” al Liceului Particular nr. 1 „Aurora Ouatu” și de pricesnele **Oanei Crețu**, care au dat drumul lacrimilor multora dintre noi.

■ Maria BACĂU - București

La acest festival au început întâlnirile mele cu scriitorii. Divinitatea facilitează astfel de întâlniri și, dacă îți dai **voie**, tot ce experimentezi la Vișoara este divin. Fie prin momente literare, interpretări vocale și instrumentale cu soliști talentați sau corul de copii, toate își găsesc clipele potrivite. Sunt recunoscătoare pentru fiecare experiență trăită ce mă susține să cred că **schimbarea** este soră cu **acceptarea** lucrurilor așa cum se petrec. Mulțumesc organizatorilor și scriitorilor participanți care ne-au dăruit clipe de neuitat.

■ Ștefan MITROI - București

Victor Munteanu, un om încercat de viață, este cu adevărat un făcător de minuni. Numai el știe cum poate să adune, aproape în fiecare an, zeci de creatori din toate colțurile țării, ținându-i, pe casă și masă, fie în Bacău, orașul în care trăiește, fie lângă Piatra Neamț, la Viișoara, un loc mutat din Elveția în România, unde prietenul său Ioan Ouatu are una dintre cele mai mari și mai frumoase școli particulare din țară. Aceștia doi au fost gazdele de anul acesta ale Festivalului literar inițiat și organizat de Victor Munteanu, festival numit, când migrează din Bacău în Neamț, *Întâlnirile de la Viișoara*. De întâlnit se întâlnesc între ei creatorii de care ziceam, poeți, prozaatori, critici literari de toate vârstele, povestindu-se prin cărți nou apărute unii altora. Aproape trei zile durează această frumoasă poveste în care, printre poezii și lansări de carte, își fac loc discuții aprinse pe teme dintre cele mai actuale. Ca, de exemplu, legătura dintre globalism și Ortodoxie, dezbateră pe această temă având loc chiar în incinta unei biserici, biserica parohială din localitate. Cum s-a întâmplat să fiu unul dintre participanți, am văzut cu ochii mei minunea în toată desfășurarea ei. Pot spune c-am și plâns un pic, cu fereală, ce-i drept, atunci când treizeci de glasuri de copii au luat biserica și-au dus-o, cu toți cei dinăuntru, până aproape de cer. Doamne, ce mare poate fi puterea cântecului când este dată pe mâna inimii unor copii! Și ce mare poate fi puterea cuvântului când încape pe mâna inimii unui scriitor ca Victor Munteanu, care adună atât de multe orgolii la un loc și le mai

și face să se înțeleagă între ele.

Întâlnirile de la Viișoara au și o parte mai puțin bună, sunt urmate de o despărțire, dar numai până la anul, așa cum au promis organizatorul și gazdele, cărora eu, unul, le mulțumesc pentru invitație și ospitalitate, rugându-i din inimă să fie sănătoși.

Ne place înăuntru minunii puse la cale de ei. Dar, mai cu seamă, înăuntru inimii lor!

■ Firiță CARP

Revenind ca participant de la primele ediții, dar și în calitate de cunoscător oarecum avizat al creației literare a celor doi scriitori co-organizatori (Victor Munteanu - Bacău și Ioan Ouatu - Neamț), îmi permit să nuanțez câteva trăsături care disting acest festival de alte asemenea manifestări, trecând peste înșiruirea unor date de identificare (număr de participanți, premii, teme puse în dezbateră, ambianță muzicală, locații etc) care pot fi găsite în mass-media ce a relatat pe larg evenimentul.

În primul rând, el este cu adevărat „național”, atributul fiind acoperit atât geografic, participanții sosind din toate colțurile țării, cât și literar, în sensul că tendințele moderniste ale creativității au făcut casă bună cu spiritul clasicizant. Într-o atmosferă plină de ar-

monie și lumină, ne-am putut bucura de prezența unor premianți ai Academiei Române (Emilian Marcu și Ștefan Mitroi, în ordine alfabetică, desigur), precum și a multor doritori de a se afirma, bătând la porțile fortărețelor literare mai mult sau mai puțin timid, încurajați fiind de sincera și respectuoasă invitație la exprimare neîngrădită a personalității proprii.

De asemenea, cred că absența acelui festivisme obositor, redundant, pe care îl întâlnim adesea la evenimente de acest gen a contribuit la accentuarea sentimentului de prospețime, de profundă originalitate și interes real simțit pe parcursul întregii manifestări. Sentiment care nu e străin de acea silențiozitate specifică întâmplărilor mari, zămislite din pasiune și altruism, care contează cu adevărat, acestora fiindu-le străină găunoșenia asurzitoare a întreprinderilor cronofage, trecute în planurile de activități cu pompă doar pentru bifare, de dragul aflării în treabă, mai exact spus.

În aceeași ordine de idei, dar legat mai ales de conținutul literar, trebuie precizat faptul că de fiecare dată dezbaterile au fost, într-un fel sau altul, ținute către statutul scriitorului, soarta editurilor și a cărților într-o lume aflată în continuă schimbare. Tocmai acest aspect mi se pare că diferențiază „Întâlnirile de la Viișoara” de oricare alte inițiative cu scopuri asemănătoare. El dovedește nu doar că organizatorilor le pasă, ci devine subiect de meditație cu termen lung. E îndemn pentru toți cei care ne așternem sentimente, gânduri, trăiri pe pagini cu aspirații literare, spre a reflecta mai mult înaintea trimiterii cuvintelor spre vârful peniței. Am certitudinea că fiecare întâlnire de la Viișoara tinde să devină treaptă pe scara creației literare. Iar dacă exigențele impuse deja de organizatori vor fi menținute, această manifestare a spiritului creator în literatură, și nu numai, are șanse să ne mențină atenția trează și să ne amintească mereu că alunecarea cuvintelor spre vârful peniței este, în fond, un suș făcut cu multă trudă și nu mai puțină dragoste de frumos.

Premiile Festivalului

În urma evaluării volumelor scriitorilor participanți la această ediție a Festivalului „Întâlnirile de la Viișoara”, juriul, alcătuit din **Olimpiu Nușfelean** (director al Revistei „Mișcarea literară” - președinte), **Simona Modreanu** (director al Editurii „Junimea”) și **Victor Munteanu**, - membri, au decernat următoarele premii:

Premiul oferit de Asociația Culturală „Familia Lecca” din București:

Ștefan Mitroi

pentru cartea de proză scurtă *Pisica surdo-mută și alte povestiri*,

Editura „Rao”, București, 2023

Daniel Luca

pentru volumul de poezie *Recuperarea umbrei*,

Editura „Castrum de Thimes”, Giroc, Timiș, 2022.

Pentru premiile oferite de Asociația Națională „Cultul Eroilor” - Filiala Bacău, juriul a decernat lui

Firiță Carp

Premiul pentru *calitatea intervențiilor la colocviile*

festivalului, și **Nicolae Toma**

pentru volumul de poezie *Zece pași spre înțelepciune*, Editura „Castrum de Thimes”, Giroc, Timiș, 2023

Pentru Premiul oferit de Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România - Filiala Roman:

Maria Stanciu (coord.)

pentru volumul *Mistuire pentru dănuire - Radu Macovei (1943-2020). Cultură, comunicare, apostolat*,

Ed. Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Galați, 2021

Juriul a mai acordat *Diplome de Onoare* pentru volume reprezentative de poezie, proză, critică litera-

ră și eseu ale scriitorilor participanți, artiștilor care au oferit o excelentă ilustrație muzicală la întreaga manifestare: talentata solistă **Oana Crețu**, cantautorul **Florin Tuțuiianu** și Grupul vocal *Lumina lină* a Liceului Particular nr. 1 „Aurora Ouatu” (instructor, **Ovidiu Vlase**).

De asemenea, au fost oferite *Diplome de Excelență* **Flaviei Lica**, **Elenei Corfu** - canto clasic și lui **George Țăranu** - pian, elevi ai Liceului de Arte „Victor Brauner” din P. Neamț, precum și sopranei **Ioana Mihalcea** și tenorilor **Andrei Mihalcea** și **Mihai Urzicana**, toți din București, invitați ai pianistei **Raluca Ouatu**.

Petru DONE

Consiliul Cultural al „Vieții băcăuane”

MIHAI DEJU (președinte al S.C. Comat S.A.), **GHEORGHE BĂLĂU** (manager general al S.C. Atlas S.A.), **DUMITRU LECCA** (președinte al Asociației Culturale „Familia Lecca”), **ION NECULCEA** (managerul Grupului de firme Romchim Protect), **VIOREL GHELASĂ** (director general al Direcției Silvice Bacău), **DĂNUȚ VOICU** (administrator al S.C. Moldavtrex S.R.L.), **NELU HORDILĂ** (administrator al S.C. Union Condrom S.A.)

Editor: Fundația Culturală „Georgeta și Mircea Cancicov”

Responsabilitatea în ceea ce privește conținutul articolelor aparține, în exclusivitate, autorilor.

Abonamentele se fac la sediul redacției sau prin telefon: 0769707042

Redacția

Redactor-șef: **Mihai BUZNEA**

Redactor-șef adjunct: **Petru DONE**

Secretar de redacție: **Alina MUNTEANU**

Dumitru Brăneanu, Theodor George Calcan, Liviu Chiscop, Ioan Dănilă, Adrian Horodnic, Dan Dumitru Iacob (P. Neamț), Petre Isachi, Adrian Lungu, Ion Moraru (Onești), Daniel Nicolescu, pr. Cornel Paiu (Roman), Mitică Pricopie, Cornelia-Ichim Pompiliu, Vasile George Puiu, Constantin Tudose (Căsin)

Fotoreporter: **Iolanda Bodor Tehnoredactare: Ioana Aioanei**

Redacția: Bacău, Str. 9 Mai 80/A/7, CP: 600065
Mobil: 0769707042

E-mail: fundatiacancicov@yahoo.com
viata_bacauana@yahoo.com
victormunteanu28@yahoo.com

Un festival sub amprenta Avangardei

Cea de-a II - a ediție a Festivalului Național de literatură „Întâlnirile de la Viișoara” a fost ca o oază de armonie, cultură și spiritualitate în care marea învingătoare a fost prietenia, care a dăruit distanțele geografice și a unit suflete, sub misterioasa cupolă a artelor, în satul Bistrița din comuna Alexandru cel Bun, județul Neamț.

Mihaela Aionesei

Întâlnirile de la Viișoara

În cadrul celei de-a doua ediții a Festivalului ne-am bucurat din plin de momente emoționante oferite de întâlnirea cu personalități ale literaturii contemporane, cu scriitori dragi pe care-i știam doar din revistele literare. Și nu în ultimul rând, de faptul că, pentru prima dată, orașul Târgu Secuiesc a fost inclus pe harta literară a acestui eveniment marcant, la care au participat poeți, prozatori, jurnaliști și oameni de cultură sosiți din mai multe localități ale țării: București, Iași, Timișoara, Deva, Lugoj, Bistrița, Constanța, Brăila, Galați, Târgu Secuiesc, Gheorghieni, Fetești, Slobozia, Târgoviște, Bacău, Piatra Neamț, Roman.

Scriitorii Victor Munteanu și Ioan Ouatu, organizatori ai festivalului, ne-au oferit momente de înaltă vibrație într-un cadru pitoresc și încărcat de istorie. Amintesc aici splendoarea peisajului din apropierea Lacului *Bâta Doamnei* prilejuită de șederea la Pensiunea „Belvedere”, unde am fost cazați, și Mănăstirea Bistrița, una dintre cele mai vechi așezări monahale din Moldova, strajă vie și neclintită mărturie a credinței ortodoxe de peste veacuri.

(Continuare în pag. 7)

